

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ**

**С. ТОРАЙҒЫРОВ АТЫНДАҒЫ
ПАВЛОДАР МЕМЛЕКЕТТІК УНИВЕРСИТЕТІ**

«ПМУ ҒАЛЫМДАРЫ» СЕРИЯСЫ

**ҒАФУР
МҰҚАНҰЛЫ
МҰҚАНОВ**

Оқырмандар есіне

«ПМУ ғалымдары» сериясының ғылыми-құмекші құрсеткіштері 1996 жылдан бастап шығады. Құрсеткіштің мақсаты – студенттерді, жас ғалымдарды С. Торайғыров атындағы Павлодар мемлекеттік университетінің ғалымдарының құмірімен және ғылыми-педагогикалық еңбектерімен таныстыру.

Құрынылып отырған құрсеткіш – «ПМУ ғалымдары» сериясының жалғасы бола отырып, физика-математика ғылымдарының кандидаты, профессор Мұқанов Ғафур Мұқанұлына арналған.

Биобиблиографиялық құрсеткішке ғалымның өмірі мен қызметін сипаттайтын мәліметтер, оның ғылыми еңбектері, жалғасты және мерзімді басылымдарда жарияланған мақалалары және ол туралы едебиеттер тізімі енгізілген.

Материалдар мынадай тәртіппен топтастырылған:

- құмірбаян;
- Ғалымның еңбектері мен мақалалары;
- Құмірі мен қызметі туралы едебиеттер.

Бұлмдердің ішіндегі материалдар хронологиялық тәртіппен орналасқан.

Құрсеткіш ғалымның архив материалдары негізінде және академик С. Бейсембаев атындағы ғылыми кітапхана қорынан алынып құрастырылған.

К читателям

Научно-вспомогательные указатели серии «Ученые ПГУ» издаются с 1996 года. Цель серии – рассказать студентам, молодым ученым о жизни и научно-педагогической деятельности ученых Павлодарского государственного университета им. С. Торайгырова.

Предлагаемый указатель – продолжение серии «Ученые ПГУ», он посвящен кандидату физико-математических наук, профессору Муканову Гафуру Мукановичу .

Биобиблиографический указатель включает материалы, характеризующие жизнь и деятельность учёного, его научные труды, публикации в периодических и продолжающихся изданиях и литературу о нем.

Материал сгруппирован следующим образом:

- Автобиография;
- Труды и публикации ученого;
- Литература о жизни и трудах.

Внутри разделов материал расположен в хронологическом порядке.

Указатель составлен на основе материалов из архива ученого и фонда научной библиотеки им. академика С. Бейсембаева.

Өмірбаян

Мен, Ғафур Мұқанұлы, ресми құжаттар бойынша, Павлодар облысы Аққу ауданының Шоқтал ауылында 1932 жылдың 15 мамырында Нұрмұхаммед (Мұқан) мен Рақиланың (Ақан) отбасында дүниеге келіппін. Ұлтым қазақ, үйленгенмін. Әйелім Шарипова Меңзура Ибрагимқызы Новосібір облысының Славгород қаласында 1934 жылдың 13 қыркүйегінде туған, жоғары педагогикалық білімі бар, ЖЕНПИ-дің түлегі. Біз жеті баланы өсіріп, тәрбиеледік. Бәрі де жоғары білімді, әрсалада жұмыс атқырып жүр, үйленген, құдайға шүкір, немере- жиендеріміз өсіп келеді.

Өзім туралы. 1949 жылы Павлодар облысының Шарбақты (бұрын Галкин) ауданындағы Жаңаул орта мектебін бітірдім. Осы жылдың қыркүйек айында Киров атындағы КазМУ-дың (қазір аль-Фараби атындағы ҚазҰУ) физика-математика факультетіне түсіп, осы университетті 1954 жылы математика мамандығы бойынша үздік белгімен бітірдім. 1954 жылдың тамызынан 1959 жылдың шілдесіне дейін А.С. Пушкин атындағы Оралдың МПИ жоғары математика кафедрасында оқытушы, аға оқытушы ретінде жұмыс істедім. 1959-1960 оқу жылында Шарбақты ауданының Галкин орта мектебінде оқу бөлімінің меңгерушісі қызметін атқардым. 1960 жылдың қараша айынан бері С. Торайғыров атындағы Павлодар мемлекеттік университетінде жұмыс істеймін. Университетте аға оқытушы, доцент және 30 жылдай кафедра меңгерушісі, физика-математика факультетінің деканы болып қызмет атқардым. 1996 жылдан бері алгебра және математикалық талдау кафедрасының профессорымын.

Менің жоғары оқу орнындағы жұмысым медальдар, төсбелгілер, грамоталармен белгіленді. Олардың ішінде : Каз ССР оқу министірлігінің, СО КП орталық комитетінің құрмет грамотасы; медальдар : «За освоение целинных и залежных земель», «им. Ы. Алтынсарина», «Ветеран труда», «Қазақстан конституциясына 10 жыл»; төсбелгілер : «Отличник народного образования ССР», «Отличник высшей школы ССР», «Облыс алдындағы еңбегі үшін», «Қазақстан республикасының білім беру ісінің құрметті қызметкері».

1969 жылы М. Горький атындағы Оралдың МУ-нің функциялар теориясы кафедрасындағы аспирантураны аяқтап, осы университеттің ғылыми кеңесінде кандидаттық диссертациямды қорғадым. Осы жылы СССР-дың ЖАК шешімімен маған доцент атағы берілді.

Ғылыми еңбектер тізімінде 50- ден астам тақырып аталған. Олардың ішіндегі маңыздыларына мыналарды жатқызуға болады:

- Об эквивалентности классов линий с ограниченным колебанием // Известия АН КазССР. Серия математическая. - 1974. -№3.;

- Граничные свойства конформных отображений звездообразных и выпуклых областей //Вопросы геометрической теории функций : вып. 6. - Томск, 1988.;

Оқулық құралдар :

- Аналитикалық функциялар теориясының негіздері. – Алматы : Санат, 1996. – 191 с.;

- Нақты айнымалы функциялар теориясының негіздері. – Павлодар, ПГУ им. С. Торайғырова, 2002. – 356 с.;

Введение в теорию кардинальных и ординальных чисел / Б. Н. Дроботун. – Павлодар, ПГУ им. С. Торайғырова, 2003. – 213 с.;

Жоғары математикаға арналған есептер жинағы : жоғары техникалық, физика және информатика мамандықтарына арналған. – Павлодар: С.Торайғыров атындағы ПМУ, 2006. – 4 кітап.

Монография: Лекции по граничным свойствам конформного отображения односвязных областей. - Алматы, Республиканский издательский кабинет, 1993. – 138 с.

20. 04. 2007 г.

Профессор Мұқанов Ғ. М.

Автобиография

Я, Муканов Гафур Муканович, казах. Родился 15 мая 1932 года в селе Шоктал Лебяжинского района Павлодарской области. Женат. Жена, Шарипова Мензура Ибрагимовна, казашка, родилась 13 сентября 1934 года в г. Славгород Новосибирской области. Образование высшее педагогическое. Мы с супругой воспитали и вырастили семерых детей. Все имеют высшее образование и работают в различных отраслях.

О себе. Окончил Жанаульскую среднюю школу Щербактинского (в прошлом Галкинского) района Павлодарской области в 1949 году.

С сентября 1949 года по июнь 1954-го учился в КазГУ им. Кирова (Ныне Каз НУ им. Аль-Фараби). В 1954 году окончил университет с отличием. В период с августа 1954 г. по июль 1959 года работал преподавателем, старшим преподавателем кафедры высшей математики Уральского государственного пединститута им. А. С. Пушкина.

В 1959-1960 учебном году работал завучем Галкинской средней школы Щербактинского района. С ноября 1960 года работаю в Павлодарском государственном университете им. С. Торайгырова. В университете работал в должностях старшего преподавателя, доцента, а также заведующего кафедрой, декана физико-математического факультета более 30 лет.

Ныне работаю в должности профессора кафедры алгебры и математического анализа института физики, математики и информационных технологий ПГУ им. С. Торайгырова.

За годы работы неоднократно был награжден грамотами, медалями и значками. Среди них: почетная грамота Министерства высшего и среднего специального образования Каз ССР, почетная грамота ЦК КПСС и др.; медали «За освоение целинных и залежных земель», «им. Ы. Алтынсарина»; «Қазақстан конституциясына 10 жыл»; «Ветеран труда»; значки «Отличник народного образования республики Казахстан», «Отличник высшей школы СССР», «За заслуги перед областью», «Қазақстан республикасының білім беру ісінің құрметті қызметкері».

В 1969 году защитил кандидатскую диссертацию при кафедре теории функций Уральского государственного университета им. М. Горького. В этом же году ВАК СССР мне было присвоено звание доцента. Мне присвоено академическое звание профессора ПГУ.

В списке научных трудов более 50 наименований. Наиболее значимые из них:

- Об эквивалентности классов линий с ограниченным колебанием // Известия АН КазССР. Серия математическая. - 1974. - №3.;

- Граничные свойства конформных отображений звездообразных и выпуклых областей // Вопросы геометрической теории функций : вып. 6. - Томск, 1988.;

Учебные пособия:

- Аналитикалық функциялар теориясының негіздері. – Алматы : Санат, 1996. – 191 с.;

- Нақты айнымалы функциялар теориясының негіздері. – Павлодар, ПГУ им. С. Торайғырова, 2002. – 356 с.;

Введение в теорию кардинальных и ординальных чисел / Б. Н. Дроботун. – Павлодар, ПГУ им. С. Торайғырова, 2003. – 213 с.;

Жоғары математикаға арналған есептер жинағы : жоғары техникалық, физика және информатика мамандықтарына арналған. – Павлодар: С.Торайғыров атындағы ПМУ, 2006. – 4 кітап.

Монография: Лекции по граничным свойствам конформного отображения односвязных областей. - Алматы, Республиканский издательский кабинет, 1993. – 138 с.

20. 04. 2007 г.

Профессор Муканов Г. М.

**Профессор Г. М. Мукановтың
ғылыми еңбектерінің тізімі
Список научных трудов профессора Г. М. Муканова**

***Ғылыми басылымдар
Научные издания***

Граничные свойства конформного отображения звездообразных и выпуклых областей : дис. на соискание ученой степени канд. физ.-мат. наук. УрГУ. – 1968. – 77 с.

Граничные свойства конформного отображения звездообразных и выпуклых областей : автореферат дис. на соискание ученой степени канд. физ.-мат. наук – 1968.

Граничные свойства конформного отображения / Г. М. Муканов; ВНТИ центр при ГКНТИ СССР. – № ГР 78038925 ан. 83.02.21. – Инв. №0383.0010058 83.07.05.

Пути дальнейшего совершенствования структуры взаимодействия трудовых и педагогических коллективов по воспитанию учащихся и работающей молодежи / Г. М. Муканов, У. С. Капенев; ВНТИ центр при ГКНТИ СССР. – № ГР 01.860 105539. – Инв. №02.870 054517.

Определение оптимальных форм работы учебных заведений, семьи, промышленных предприятий и общественных организаций г.Ермака по воспитанию учащихся и работающей молодежи / Г. М. Муканов, У. С. Капенев; ВНТИ центр при ГКНТИ СССР. –№ ГР 01.87.0047594. – Инв. №0288.0057029.

***Монографиялар, оқу құралдары,
Монографии, учебные пособия***

О граничных свойствах конформного отображения с α - ограниченным колебанием // Дифференциальные уравнения и их приложения. – Алматы, 1975. – С. 46-150.

Экономико-математический анализ урожайности и себестоимости зерновых / Г. М. Муканов, [и др.]. – Павлодар: ЦНТИ. – 1976.

Методические разработки к изучению курса математического анализа для студентов заочного отделения / Г. М. Муканов [и др.]. – Павлодар: ППИ, 1985.

Граничные свойства конформного отображения звездообразных и выпуклых областей // Вопросы геометрической теории функций : вып. 6. – Томск, 1988.

Методические рекомендации и контрольные работы по математическому анализу. Ч. 1 : для студентов-заочников / РУМК по высшему и среднему педагогическому образованию; Г. М. Муканов [и др.]. – Алматы, 1988.

Лекции по граничным свойствам конформного отображения односвязных областей: учеб. пособие. – Алматы : РИК, 1993. – 138 с.

Сборник задач и упражнений по теории аналитических функций / Г. М. Муканов, Ж. Г. Муканова. – Павлодар : ППИ, 1995.

Аналитикалық функциялар теориясының негіздері = Основы теории аналитических функций : оқу құралы. – Алматы : Санат, 1997. – 192 б.

Жиын қуаты. Трансфиниттер : оқу құралы. – Павлодар : С. Торайғыров атындағы ПМУ, 2000.

Әлшеуішті кеңістіктер : оқу құралы. – Павлодар: С. Торайғыров атындағы ПМУ, 2000.

Нақты айнымалы функциялар теориясының негіздері. – Павлодар : С.Торайғыров атындағы Павлодар мемлекеттік ун-ті, 2002. – 356 б.

Нақты айнымалы функциялар теориясының негіздері [Электрондық ресурс]. – Павлодар : С. Торайғыров атындағы Павлодар мемлекеттік ун-ті, 2002. - 3 дискет.

Математикалық кеңістіктер – Павлодар : С. Торайғыров атындағы ПМУ, 2003. – 175 б.

Введение в теорию кардинальных и ординальных чисел : учеб. пособие / Г. М. Муканов, Б. Н. Дроботун. – Павлодар : ПГУ им. С. Торайгырова, 2003. – 213 с.

Жоғары математикаға арналған есептер жинағы 1: жоғары техникалық, физика және информатика мамандықтарына арналған. – Павлодар : С. Торайғыров атындағы ПМУ, 2006. – 280 б.

Жоғары математикаға арналған есептер жинағы 2: жоғары техникалық, физика және информатика мамандықтарына арналған. – Павлодар: С.Торайғыров атындағы ПМУ, 2006. – 298 б.

Жоғары математикаға арналған есептер жинағы 3: жоғары техникалық, физика және информатика мамандықтарына арналған оқу құрал. – Павлодар: С. Торайғыров атындағы ПМУ, 2006. – 167 с.

Жоғары математикаға арналған есептер жинағы 4: жоғары техникалық, физика және информатика мамандықтарына арналған оқу құрал. – Павлодар: С. Торайғыров атындағы ПМУ, 2006. – 311 с.

Ғылыми конференция материалдары Материалы научных конференций

Некоторые оценки приращения конформного отображения в граничной точке области // XXV науч.-практ. конф. матем. каф. педвузов Уральской зоны. – Свердловск, 1967.

Об эквивалентности классов линий с ограниченным внутренним колебанием // Материалы IV Казахской межвузовской науч. конф. по математике и механике. – Алматы, 1971.

О ограниченных свойствах конформного отображения областей с α - ограниченным внутренним колебанием // Материалы VII межвузовской науч. конф. по математике и механике. – Караганда, 1981.

Место и значение интегральной теоремы Коши в системе подготовки учителя математики // Тезисы XV науч.-теорет. конф. проф.-преподават. состава. – Павлодар, 1985.

Диагностический классификатор педагогических программных средств / Г. М. Муканов, В. Я. Беркутский // Методика разработки пед. программных средств : материалы. Всесоюз. науч.-практ. конф. – Новосибирск, 1987.

К проблеме профессионально-педагогической направленности преподавания математического анализа в педвузе // Межвуз. науч.-метод. конф. «Новое педагогическое мышление и актуальные проблемы высшего образования» / Г. М. Муканов, Ж. Г. Муканова. – Павлодар : ППИ, 1991.

К проблеме организации работы студентов над учебной дисциплиной при рейтинговой системе контроля знаний // Республиканская межвузовская научно-метод. конференция. – 1997.

Воздействие компьютерных технологий на здоровье человека // Материалы науч.-практ. конф. «Экология и здоровье человека» / Г. М. Муканов, А. К. Сагинбаев. – Павлодар, 2002. – С. 77-79.

«Показательная и логарифмическая функции» : электронная версия по математике для 10-11 классов средних учебных заведений // Материалы науч. конф. « III Сатпаевские чтения». – Т. 7 / Г. М. Муканов, А. К. Сагинбаев. – Павлодар, 2003. – С. 163-167.

Технологический подход к формированию понятия действительного числа у студентов специальности “Математика” // Материалы междунар. конф. «Первые Ержановские чтения». – Т. 3 / Г. М. Муканов, Ж. Г. Муканова . – Павлодар, 2004. – С. 281-283.

О логической структуре теории действительных чисел в курсе математического анализа // Труды междунар. научн.-тех. конф. «Современные проблемы механики строительства и машиностроения». – Т. 3 / Г. М. Муканов, Б. Кусанова. – Павлодар, 2006. – С. 23-26.

Берілген аралық сыртында анықталған функцияның осы аралықтағы сыптығыр жалғасын анықтау туралы // «VI Сатбаев оқулары» Республикалық ғылыми конф. материалдары. – 14 том. 1 бділім. «Студенттер». – Павлодар : С. Торайғыров атындағы ПМУ, 2006. – 146-148 б.

Эйлер интегралдары және оның кейбір қолданылулары // «VII Сатбаев оқулары» халықаралық ғылыми конф. материалдары. – 9 том. – Павлодар : С.Торайғыров атындағы ПМУ, 2007. – 38-43 б.

Ньютон-Лейбниц формуласының қолдану шегі // «VII Сатбаев оқулары»“ халықаралық ғылыми конф. материалдары. – 18 том «Жас ғалымдар» / Г. М. Мұқанов, Ж. Құлыбаева. – Павлодар : С. Торайғыров атындағы ПМУ, 2007. – 214-217 б.

Ақырсыз аздар едісін оқыту едістемесі (Математика мамандықтары үшін) // «VII Сатбаев оқулары» халықаралық ғылыми конф. материалдары. – 18 том «Жас ғалымдар» / Г. М. Мұқанов, Н. К. Макина. – Павлодар: С.Торайғыров атындағы ПМУ, 2007. – 244-248 б.

Нақты сандар теориясын Коши принципі негізінде $k \pm ru$ едістемесі // «VII Сатбаев оқулары» халықаралық ғылыми конф. материалдары. – 18 том «Жас ғалымдар» / Ғ. М. Мұқанов, Б. Т. Садуова. – Павлодар : С. Торайғыров атындағы ПМУ, 2007. – 271-273 б.

Ғылыми мақалалары
Научные публикации

Некоторые оценки приращения конформного отображения в граничной точке звездообразной области // Изв. АН КАЗССР. Сер. математическая. – 1968. – № 5. – С. 58-63.

Об эквивалентности классов линий с ограниченным колебанием // Изв. АН КАЗССР. Сер. физико-математическая. – 1974. – № 3.

К проблеме организации и определения содержания самостоятельной работы студентов по математическому анализу в педвузе / Ғ. М. Муканов [и др.] // Вестник высшей школы. – 1990. – № 1. – С. 65-66.

Программная поддержка темы : «Элементарные функции комплексного переменного» / Ғ. М. Муканов, С. Ғ. Васина // Ученые записки ПГУ. – 1997.

Методика тестирования при рейтинговой системе организации учебного процесса / Ғ. М. Муканов, Ж. Ғ. Муканова // Ученые записки ПГУ. – 2000. – № 1. – С. 139-142.

Логическая структура теории мощностей и трансфинитов // Наука и техника Казахстана. – 2002. – № 4. – С. 41-49.

О некоторых проблемах педагогики высшей школы / Ғ. М. Муканов, Ж. Ғ. Муканова // Вестник ПГУ. – 2002. – № 3. – С. 33-38.

Готовить конкурентоспособных специалистов в ВУЗах / Ғ. М. Муканов, Ж. Ғ. Муканова // Білік. – 2003. – 28 декабрь. – С. 5.

Интеграционный подход к проблеме формирования абстрактного теоретико-множественного мышления / Ғ. М. Муканов, Б. Н. Дроботун // Вестник ПГУ. Сер. физико-математическая. – 2004. – № 1. – С. 92-98.

К проблеме организации учебного процесса в условиях развивающегося рынка труда (на примере построения теории действительных чисел для специальности «Математика») / Ғ. М. Муканов, Ж. Ғ. Муканова // Вестник ПГУ. Сер. физико-математическая. – 2004. – № 1. – С. 110-116.

Структура теории сходимости последовательностей и их сравнение / Г. М. Муканов, Ж. Кулубаева // Вестник ПГУ. Сер. физико-математическая. – 2004. – №3.

Структура теории функций с ограниченным изменением / Г. М. Муканов [и др.] // Вестник ПГУ. Сер. физико-математическая. – 2004. – № 4.

О методах вычисления определенного интеграла / Г. М. Муканов, Ж.Кулубаева // Вестник ПГУ. Серия физико-математическая. – 2005. – N 2. – С. 79-85.

Өмір қишіне ілесіп // Білік. – 2005. – 7 қыркүйек. – 6 б.

*Ғ. М. Мұқановтың өмірі мен еңбектері
туралы әдебиеттер*

*Литература о жизни и трудах
Г. М. Муканова*

Салдатбай А. Павлодар мемлекеттік университетінің алғашқы лекторы:
(Ғафұр Мұқанұлы Мұқанов) // Білік. – 2001. – 12 желтоқсан. – 4 б.

Найманов Б. Ұлағатты ұстаз : (Профессор Ғ. М. Мұқанов 70 жаста) // Сарыарқа самалы. – 2002. – 14 мамыр.

Ремизов Н. Математика как познание мира: (Профессору Г. М. Муканову – 70 лет) // Звезда Прииртышья. – 2002. – 16 мая.

Муканов Гафур Муканович // Павлодарское Прииртышье: энциклопедия. – Павлодар; Алматы, 2003. – С. 414-415.

Муканов Гафур Муканович // Павлодарский государственный университет им. С. Торайгырова. 1960–2005 (история становления и развития) / МОН РК; ПГУ им. С. Торайгырова. – Павлодар, 2005. – С. 9.

Мұқанов Ғ. М. Ұмытылмас ерекше күндер // Времен связующая нить / сост.: М. Рахимжанова, Е. Симбаева. – Павлодар, 2005. – С. 24-30.

Муканов Гафур Муканович // ПГУ в лицах / МОН РК; ПГУ им. С. Торайгырова, 2005. – С. 155.

Муканов Гафур Муканович // Кто есть кто в Павлодарской области : справочник / ред. Е. М. Арын. – Павлодар, 2006. – С. 350-351 .

Ұлт болам десең // Білік. – 2006. – 14 желтоқсан. – 7 б.

Мазмұны

Оқырмандар есіне.....

Өмірбаян

Профессор Ғ. М. Мұқановтың
ғылыми еңбектерінің тізімі

Ғ. М. Мұқановтың өмірі мен еңбектері
туралы әдебиеттер

Содержание

К читателям.....

Автобиография

Список научных трудов профессора
Г. М. Муканова

Литература о жизни и трудах
Г. М. Муканова

Ғафур Мұқанұлы Мұқанов: Библиографиялық
көрсеткіш=Библиографический указатель / С. Торайғыров атындағы
ПМУ; С. Бейсембаев атындағы ҒК; қыраст. А. К. Бораналинова– Павлодар:
ҒБО, 2007. – 32 б.

Қырастырушылар : Бораналинова А. К.
Редактор : Курбатова Н. К.